

[Svend Nielsen.]

at klare sig selv ved at sige, at Beskæftigelse til de arbejdsløse kun kan skaffes ved at eksportere dem i Tusindvis eller Hundretdusindvis til Tyskland — det var jo det, det ærede Medlem foreslog under Behandlingen af et tidligere Lovforslag. Jeg tror ikke, at den Slags er nødvendigt, og jeg tror ikke, at det i den Situation, Danmark befinder sig i, er den rigtige Maade at tjene Danmarks og det danske Folks Interesse paa og værne Danmarks nationale Frihed og Selvstændighed, naar man gør sig til Talsmand for saadanne Forholdsregler.“

Maaske maa jeg have Lov til at erindre den ærede Ordfører for Socialdemokratiet om, at paa daværende Tidspunkt udgik der adskillige Cirkulærer til dansk Fagbevægelse, ogsaa til det Forbund, jeg tilhører, hvor man bogstavelig talt sagde til mit Forbunds og andre Forbunds Medlemmer: Tag til Tyskland, dermed tjener I Nationen Danmarks Interesser.

Men medens vi er ved Citater, medens vi er ved at finde ud af, hvilken Stilling vi har indtaget til visse afgørende Problemer under Besættelsen, maa jeg maaske med den ærede Formands Tilladelse komme med blot et Par enkelte Citater fra Taler, der er holdt af den ærede Ordførers Partis første Mand i den daværende Situation, tidligere Statsminister Stauning. Saa sent som i Marts Maaned 1941 holdt den daværende Statsminister en Tale i Studenterforeningen. Herunder udtalte den daværende Statsminister:

„Det er mit Indtryk, at Tyskland har visse Planer, der ikke blot sigter efter øjeblikkelig Nyordning, men efter en blivende europæisk Nyordning, der skal være raadende ud i Fremtiden. Denne Nyordning vil kræve et Samarbejde inden for Europa, og Linien vil være den fra Tyskland kendte Planøkonomi, der sikkert rummer betydelige Fordele frem for den Planløshed, som har været raadende hidtil som Bestanddel af den liberalistiske Egoisme, altsaa Erhvervs- og Samfunds-egoisme.“

Det kan ikke siges saa forfærdelig meget tydeligere, og det er ikke i 1940, men det er 1941 i Marts Maaned, at dette er den ærede Ordførers Partis Stilling til den Nyordning, som Nazismen var ved at føre ind over Europa.

Endnu blot et enkelt Citat, ikke fra 1941, men fra 1942, da en Verden befandt sig i Kamp paa Liv og Død med Nazismen. Den 3. September 1942 talte den nuværende højterede Statsminister Buhl i Radioen, og

Talen var fortrinsvis vendt imod Sabotagen, imod Frihedskæmperne, og den konkluderede i, at Sabotagen og Frihedskampen maatte indstilles. I Talen forekom bl. a. følgende Udtalelse:

„Det er mit Haab, at vi ved fælles Hjælp paa det gældende Lovgivningsgrundlag kan komme dette Onde, som hedder Sabotage mod den tyske Værnemagt, til Livs, saaledes at man ikke kommer til at staa over for den Situation, at der rejses Spørgsmaal om Tilstrækkeligheden af vor nugældende Straffelovgivning eller overhovedet af vor Adgang til selv at holde Justits paa dette Omraade.“
Det var i 1942.

Jeg skal afholde mig fra at bringe Citater fra det ærede Medlem Hr. Alsing-Andersens Brev saa sent som i 1943 efter den 29. August.

Jeg har intet imod at diskutere vor Stilling til Demokratiet med nogen af de ærede Medlemmer, hverken i Perioden fra den 9. April til den 22. Juni 1941 eller i Perioden derefter. Af de Udtalelser, jeg her har fremhævet, fremgaar det med al ønskelig Tydelighed, at man indtil et meget sent Tidspunkt under Besættelsen, saavel i Tale som i Skrift, har gjort, hvad gøres kunde, for at lægge Modstandsbevægelsen Hindringer i Vejen, og saa synes jeg, det er at stille Tingene en hel Del paa Hovedet, naar man nu vil drage de Menneskers Indstilling til Demokratiet i Tvivl, der dog allerede paa et tidligt Tidspunkt gjorde en Indsats for at genvinde Demokratiet og for at faa slaaet de Kræfter, som tydeligt vilde Demokratiet til Livs. Men der synes altsaa i hele dette Tidsrum at have været en Tendens til baade at give efter for de Kredse her i Landet, der indstillede sig paa hensynsløst at udnytte Situationen til egen Fordel, og at give efter over for Besættelsesmagten. Jeg skal ikke se bort fra de Vanskeligheder, de ansvarlige politiske og faglige Ledere har haft, men det vil ikke kunne bestrides, at hvis deres Opfattelse fortsat var blevet den toneangivende ikke blot herhjemme, men ogsaa havde præget Demokratierne ude i Verden, var det blevet Nazismen og ikke Fremskridtet, der var gaaet af med Sejren.

Paa det indenrigspolitiske Omraade har der blandt Arbejdere og Tjenestemænd og andre med dem i økonomisk Henseende lige-stillede Kredse været stor Utilfredshed med den Linie, der har været fulgt paa Løn-, Pris- og Fordelingspolitikens Omraade, og Forringelserne i den sociale Lovgivning blev ogsaa betragtet som nye Overgreb mod Fol-